

Bruselj, 1. julij 2026
(OR. en)

11287/26

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0268 (NLE)

ATO 34
CADREFIN 318

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta

Datum: 29. junij 2026

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 10568/26

Zadeva: Predlog UREDBE SVETA o vzpostavitvi programa pomoči pri razgradnji
jedrske elektrarne Ignalina v Litvi za obdobje 2028–2034 in razveljavitvi
Uredbe (EU) 2021/101
– delni splošni pristop

V prilogi vam pošiljamo besedilo delnega splošnega pristopa glede Predloga uredbe Sveta o vzpostavitvi programa pomoči pri razgradnji jedrske elektrarne Ignalina v Litvi za obdobje 2028–2034 in razveljavitvi Uredbe (EU) 2021/101, o katerem se je Svet (zaposlovanje, socialna politika, zdravje in varstvo potrošnikov) dogovoril na seji 29. junija 2026.

2025/0268 (NLE)

Predlog

UREDBA SVETA

o vzpostavitvi programa pomoči pri razgradnji jedrske elektrarne Ignalina v Litvi za obdobje 2028–2034 in razveljavitvi Uredbe (EU) 2021/101

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Akta o pristopu iz leta 2003 ter zlasti člena 56 Akta in člena 3(2) Protokola št. 4 k Aktu,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Litva se je v skladu s protokolom št. 4 o jedrski elektrarni Ignalina k Aktu o pristopu iz leta 2003¹ zavezala, da bo do 31. decembra 2004 zaprla Enoto 1 in do 31. decembra 2009 Enoto 2 ter nato ti enoti razgradila.
- (2) V skladu z obveznostmi iz Akta o pristopu in ob pomoči Unije je Litva zaprla oba bloka jedrske elektrarne Ignalina v pripadajočih rokih in dosegla pomemben napredek pri njuni razgradnji. Potrebno je nadaljnje delo, da bi se še naprej zmanjševala raven radiološke nevarnosti. Na podlagi razpoložljivih ocen bodo po letu 2027 za ta namen potrebna dodatna finančna sredstva.

¹ UL L 236, 23.9.2003, str. 944, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/acc_2003/act_1/pro_4/sign.

- (3) Razgradnjo jedrske elektrarne, ki jo zadeva ta uredba, je treba izvajati v skladu z zakonodajo Unije o jedrski varnosti, tj. Direktivo Sveta 2009/71/Euratom², in o ravnanju z odpadki, tj. Direktivo Sveta 2011/70/Euratom³. Na podlagi navedene zakonodaje Litva še vedno nosi končno odgovornost za jedrsko varnost ter varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki.
- (4) Ob priznavanju, da sta predčasna zaustavitev in posledična razgradnja jedrske elektrarne Ignalina z dvema reaktorjema tipa RBMK z močjo 1 500 MW, ki sta bila podedovana od nekdanje Sovjetske zveze, povsem brez primere in za Litvo pomenita izjemno finančno breme, ki ni sorazmerno z velikostjo in gospodarsko močjo države, je v Protokolu št. 4 k Aktu o pristopu iz leta 2003 navedeno, da bo Unija v okviru naslednjih finančnih načrtov tudi po letu 2006 še naprej neprekinjeno zagotavljala pomoč na podlagi programa pomoči pri razgradnji jedrske elektrarne Ignalina v Litvi (v nadaljnjem besedilu: program).
- (5) [Ta uredba določa okvirna finančna sredstva za program.]
- (6) Pri njegovem izvajanju bi morale biti zagotovljene skladnost, doslednost in sinergije programa z drugimi politikami in programi Unije, zlasti z instrumentom za sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnjo [XXX]⁴.

² Direktiva Sveta 2009/71/Euratom z dne 25. junija 2009 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za jedrsko varnost jedrskih objektov (UL L 172, 2.7.2009, str. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ Direktiva Sveta 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki (UL L 199, 2.8.2011, str. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁴ UREDBA SVETA (EU) .../... o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnjo za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (Euratom) 2021/100 in (Euratom) 2021/948 (UL, ..., ... ELI: ...).

- (7) V hitro spreminjajočem se gospodarskem, socialnem in geopolitičnem okolju so nedavne izkušnje pokazale potrebo po prožnejšem večletnem finančnem okviru in programih za porabo sredstev Unije. V ta namen bi bilo treba v skladu s cilji programa – pri čemer se zagotovi, da bo dodelitev proračunskih sredstev za obdobje 2028–2034 izvedena in da bo izvrševanje proračuna dovolj predvidljivo – pri financiranju ustrezno upoštevati spreminjajoče se potrebe politike in prednostne naloge Unije, kot so opredeljene v ustreznih dokumentih, ki jih objavi Komisija, resolucijah Evropskega parlamenta in sklepih Sveta.
- (8) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta⁵. Ta določa pravila o oblikovanju in izvrševanju splošnega proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, nagradah, nefinančnih donacijah, javnem naročanju, posrednem upravljanju, finančni pomoči, finančnih instrumentih in proračunskih jamstvih.

⁵ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (9) V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁶, Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95⁷, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96⁸ in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939⁹ je treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti in goljufij, izterjavo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga nezakonita ravnanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot so določena v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, OLAF, EJT in Evropskemu računskemu sodišču ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

⁶ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁷ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁸ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁹ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁰ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (9A) Pri izvajanju programa bi bilo treba zagotoviti popolno preglednost in odgovornost v zvezi z uporabo sredstev Unije, da se ohrani zaupanje javnosti v uporabo sredstev Unije. Vse finančne potrebe, na katerih temelji posamezna faza izvajanja, bi morale biti pregledno dokumentirane in utemeljene.
- (10) [Program naj bi se izvajal v skladu z Uredbo (EU) [XXX] Evropskega parlamenta in Sveta¹¹ [uredba o okviru smotrnosti], ki določa pravila za spremljanje odhodkov in okvir smotrnosti za proračun, vključno s pravili za zagotavljanje enotne uporabe načela, da se ne škoduje bistveno, iz člena 33(2), točka (d), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in načela enakosti spolov iz člena 33(2), točka (f), navedene uredbe, pravili za spremljanje in poročanje o smotrnosti programov in dejavnosti Unije, pravili za vzpostavitev portala Unije za financiranje, pravili za ocenjevanje programov ter drugimi horizontalnimi določbami, ki se uporabljajo za vse programe Unije, kot so določbe o informiranju, komuniciranju in prepoznavnosti.]
- (11) Ta uredba ne vpliva na izid prihodnjih postopkov dodelitve državne pomoči, ki bi se lahko izvajali v skladu s členoma 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).
- (12) Financiranje na podlagi te uredbe bi moralo biti usmerjeno v dejavnosti, s katerimi se izvršujejo cilji glede varnosti pri razgradnji.

¹¹ UL L., str.

- (13) Program bi moral zajemati pridobivanje znanja in izmenjavo izkušenj, da bi to znanje in strokovne izkušnje ohranili v Uniji ter tako povečali konkurenčnost njene industrije, njeno tehnološko suverenost in strateško avtonomijo v sektorju razgradnje jedrskih elektrarn. Znanje in izkušnje ter spoznanja o postopku razgradnje jedrske elektrarne in ravnanju z odpadki, pridobljeni v okviru programa, bi bilo treba razširjati po Uniji in zunaj nje, s tretjimi državami, kadar je to ustrezno, ter v skladu s politiko in cilji Unije, v usklajevanju in sinergiji z jedrskimi objekti Komisije na lokacijah Skupnega raziskovalnega središča, saj taki ukrepi prinašajo največjo dodano vrednost Unije ter prispevajo k varnosti delavcev in širše javnosti in k varstvu okolja. Obseg, postopek in gospodarski vidiki sodelovanja bi morali biti podrobno opredeljeni v večletnih programih dela in bi lahko bili tudi predmet sporazumov med državami članicami ali med državami članicami in Komisijo.
- (13A) Program bi moral zagotoviti najvišje standarde varstva pred sevanjem za delavce, vključene v dejavnosti razgradnje, ter za širšo javnost in okolje, med drugim v smislu zdravstvenih in varnostnih ukrepov, razvoja spretnosti ter poštenih delovnih pogojev, ob polnem spoštovanju zakonodaje, standardov in previdnostnega načela Unije. Glede na to, da lahko jedrski objekti in ravnanje z radioaktivnimi odpadki prinašajo resna in dolgoročna tveganja, bi se bilo treba pri vseh dejavnostih v okviru programa izogibati nalaganju nepotrebnih bremen prihodnjim generacijam.

- (14) Skupno raziskovalno središče bi moralo lajšati usklajeno razširjanje znanja o razgradnji jedrske elektrarne med različnimi deležniki v Uniji, na primer z izvajanjem tržnih analiz, pregledov in presoje potreb po znanju v Uniji ter po potrebi v tretjih državah, tako da bi opredelili možne smeri sodelovanja, zainteresirani deležniki in področja, kjer bi znanje, pridobljeno pri izvajanju programa, prineslo največjo dodano vrednost, in razvili različne oblike izmenjave znanja. Razširjanje pridobljenega znanja bi moralo financirati Skupno raziskovalno središče. Vsaka država članica bi morala imeti možnost, da lahko da pobudo za vzpostavitev vezi in izmenjav za razširjanje znanja. Kadar bi bilo to ustrezno, bi lahko take izmenjave v skladu s strateškimi interesi in prednostnimi nalogami Unije vključevale tretje države, v skladu z ukrepi, ki se izvajajo na podlagi Uredbe [XXX] Evropskega parlamenta in Sveta¹² [Globalna Evropa] in Uredbe Sveta [XXX]¹³ [INSC-D], ter ob dopolnjevanju z njimi. Z znanjem, ustvarjenim v okviru programa, bi bilo treba predvsem okrepiti zmogljivosti Unije. Pri vsakem razširjanju zunaj Unije bi bilo treba ustrezno zaščititi varnostne interese Unije, intelektualno lastnino, občutljivost in zaupnost informacij ter vodilni položaj na področju tehnologije.
- (15) Za razgradnjo jedrske elektrarne Ignalina bi bilo treba uporabiti najboljše strokovne izkušnje in znanje, ki so na voljo, ter ustrezno upoštevati značilnosti in tehnološke specifikacije objektov, ki jih je treba razgraditi, da bi zagotovili varnost in največjo možno učinkovitost ob upoštevanju najboljših evropskih in mednarodnih praks, s tem pa tudi učinkovito izvedbo dejavnosti razgradnje.

¹² UL L..., str.

¹³ UL L..., str.

- (16) Učinkovitost izvajanja programa bi bilo treba optimizirati s sorazmernim zmanjšanjem in reorganizacijo delovne sile, ki opravlja dejavnosti razgradnje v jedrski elektrarni Ignalina. Glede na dejavnosti demontaže, ki naj bi se izvajale [v obdobju 2028–2034], in odločitev jedrske elektrarne Ignalina, da celotno demontažo osrednjih območij reaktorskih jaškov odda v zunanje izvajanje, bi bilo treba delovno silo, vključeno v dejavnosti razgradnje, zmanjšati za tretjino v primerjavi s številom zaposlitev v ekvivalentu polnega delovnega časa (EPDČ) ob koncu leta 2024. Zaposlenim, ki jih zadevata reorganizacija delovne sile in postopek oddaje v zunanje izvajanje, se lahko po potrebi ponudi ciljno usmerjen dostop do priložnosti za preusposabljanje, izpopolnjevanje in prezaposlitev.
- (17) Litva in Komisija bi morali zagotoviti učinkovito spremljanje in kontrolo postopka razgradnje, da bi zagotovili najvišjo dodano vrednost Unije pri financiranju, dodeljenem na podlagi te uredbe, pri čemer končno odgovornost za razgradnjo še vedno nosi Litva. Spremljanje in kontrola vključujeta učinkovito merjenje napredka in po potrebi uporabo popravnihih ukrepov. V ta namen je bil ustanovljen odbor, ki ima nalogo spremljati in obveščati, soprodsedujeta pa mu predstavnik Komisije in predstavnik Litve, kot je določeno v programih dela.
- (18) Na podlagi rezultatov poročila o izvajanju bi moralo biti možno pregledati znesek odobritev za program.

- (19) Dejavnosti, ki se sofinancirajo na podlagi te uredbe, bi bilo treba opredeliti v mejah, določenih v načrtu razgradnje, ki ga je Litva predložila v skladu z Uredbo Sveta (Euratom) št. 1369/2013¹⁴, in njegovih poznejših revizijah. V načrtu razgradnje so opredeljeni obseg programa ter končno stanje in končni datum razgradnje; obsega dejavnosti razgradnje, časovni načrt zanje, stroške in potrebne človeške vire. Litva bi morala po potrebi v skladu z določbami litovske zakonodaje ali v krajšem roku v primeru pomembnega dogodka, ki vpliva na vsebino načrta razgradnje, Komisiji predložiti posodobljen načrt razgradnje, ki bi ga ta lahko upoštevala pri pripravi večletnih programov dela.
- (20) Dejavnosti v okviru programa bi bilo treba izvajati ob skupnih finančnih prizadevanjih Unije in Litve. Določiti bi bilo treba zgornjo mejo za sofinanciranje Unije, in sicer v skladu s prakso sofinanciranja iz predhodnih programov. Ob upoštevanju prakse iz primerljivih programov Unije in okrepljenega litovskega gospodarstva od začetka programa do konca izvajanja dejavnosti, ki se financirajo s to uredbo, [stopnja sofinanciranja Unije ne bi smela presegati 86 % upravičenih stroškov.] Preostalo sofinanciranje bi morala zagotoviti Litva in drugi viri, ki niso proračun Unije, kot so mednarodne finančne institucije in drugi donatorji.
- (21) Ustrezno so bili upoštevani Posebno poročilo Računskega sodišča št. 22/2016¹⁵, njegova priporočila in odgovor Komisije.
- (21A) Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne [...] o predlogu uredbe Sveta o vzpostavitvi programa pomoči pri razgradnji jedrske elektrarne Ignalina v Litvi (program Ignalina) in razveljavitvi Uredbe Sveta (EU) št. 2021/101 je bila vzeta na znanje.

¹⁴ Uredba Sveta (Euratom) št. 1369/2013 in Uredba Sveta (EU) 2021/101 o podpori Unije za programe pomoči pri razgradnji jedrskih elektrarn v Litvi (UL L 346, 20.12.2013, str. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1369/oj>).

¹⁵ Posebno poročilo št. 22/2016: Programi pomoči EU pri razgradnji jedrskih elektrarn v Litvi, Bolgariji in na Slovaškem: od leta 2011 je bilo doseženega nekaj napredka, vendar ključni izzivi še prihajajo, Evropsko računsko sodišče.

- (22) Program sodi v področje uporabe nacionalnega programa Litve iz Direktive 2011/70/Euratom.
- (23) Za zagotovitev enotnih pogojev za doseganje ciljev programa bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶.
- (24) Načine izvajanja in oblike financiranja Unije iz te uredbe bi bilo treba izbrati na podlagi tega, ali je mogoče z njimi uresničiti specifični cilj ukrepov in doseči rezultate, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme in pričakovano tveganje neupoštevanja veljavnih pravil. Pri tem bi bilo treba razmisliti o uporabi pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in stroškov na enoto ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kot je navedeno v členu 125(1), točka (a), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
- (25) Program nadomešča program, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/101 za obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2027. Navedeno uredbo bi bilo zato treba razveljaviti –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

¹⁶ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta uredba vzpostavlja program pomoči pri razgradnji jedrske elektrarne Ignalina v Litvi (v nadaljnjem besedilu: program) [za obdobje od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2034].
2. Ta uredba določa tudi cilje programa, njegov proračun [za obdobje od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2034], oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „razgradnja“ pomeni upravne in tehnične ukrepe, ki omogočajo odpravo dela ali celotnega regulativnega nadzora nad jedrskim objektom in so usmerjeni v zagotavljanje dolgoročnega varstva javnosti in okolja, vključno z zmanjšanjem ravni zaostalih radionuklidov v materialih in na območju objekta;
- (2) „načrt razgradnje“ pomeni dokument, ki vsebuje podrobne informacije o predlagani razgradnji in obsega izbrano strategijo razgradnje; časovni načrt, vrsto in zaporedje dejavnosti razgradnje; uporabljeno strategijo ravnanja z odpadki, vključno z odstranitvijo; predlagano končno stanje; skladiščenje in odlaganje odpadkov iz razgradnje; časovni okvir za razgradnjo; stroškovne ocene za dokončanje razgradnje; cilje, pričakovane rezultate, mejnike, ciljne končne datume in ustrezne ključne kazalnike razgradnje, vključno s kazalniki, ki temeljijo na metodologiji prislужene vrednosti. Načrt pripravi imetnik dovoljenja jedrskega objekta in se odraža v večletnih programih dela programa.

Cilji programa

1. Splošni cilji programa so:

- (a) pomagati Litvi pri razgradnji jedrske elektrarne Ignalina s posebnim poudarkom na obvladovanju radioloških varnostnih izzivov in optimizaciji učinkovitosti izvajanja programa s sorazmernim zmanjšanjem in reorganizacijo delovne sile;
- (b) pridobiti znanje o postopku razgradnje jedrske elektrarne in ravnanju z radioaktivnimi odpadki, nastalimi pri dejavnostih razgradnje, ter pri tem zagotoviti izrecne rezultate v obliki znanja o vprašanih razgradnje in ravnanja z odpadki, najboljših praksah upravljanja, tehnoloških izzivih in, če je izvedljivo, zdravstvenih in varnostnih protokolih v zvezi z dejavnostmi razgradnje za delavce in širšo javnost, s posebnim poudarkom na preprečevanju kontaminacije okolja in škodljivih učinkov radioaktivnih snovi na zdravje.

Znanje iz točke (b) prvega pododstavka se razširja na ravni Unije in širše, s tretjimi državami, kadar je to ustrezno, ter v skladu s politiko in cilji Unije, na vseh ustreznih področjih, pri čemer se razvijajo morebitne sinergije Unije v okviru instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnjo (INSC-D), kot je določeno v členu [X] Uredbe (Euratom) [XXX].

2. Skupno raziskovalno središče usklajuje strukturiranje in razširjanje znanja iz odstavka 1, prvi pododstavek, točka (b), državam članicam in s tretjimi državami, kadar je to ustrezno, ter v skladu s politiko in cilji Unije, pri čemer se ustrezno zaščitijo varnostni interesi, intelektualna lastnina, občutljivost in zaupnost informacij ter vodilni položaj Unije na področju tehnologije. Te dejavnosti se financirajo v okviru programa INSC-D, Unija pa financira celotne upravičene stroške, povezane z njimi.
3. Specifični cilj programa je izvajati inženirske storitve, demontažo in dekontaminacijo opreme in reaktorskih jaškov jedrske elektrarne Ignalina v skladu z načrtom razgradnje, kar vključuje ravnanje z radioaktivnimi odpadki, nastalimi pri dejavnostih razgradnje, ter nadalje varno upravljati razgradnjo in varno ravnati z odpadki, nastalimi v preteklosti.
4. Seznam dejavnosti, ki se bodo izvajale v okviru programa, je naveden v Prilogi. Komisija lahko za doseg ciljev programa z izvedbenimi akti podrobneje opredeli vsebino dejavnosti iz Priloge. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2).

[Člen 4

Proračun

1. Okvirna finančna sredstva za izvajanje programa v obdobju od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2034 znašajo 678 000 000 EUR po trenutnih cenah.
2. Proračunske obveznosti za ukrepe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razporedijo na več let v letne obroke.

3. Odobritve se lahko knjižijo v proračun Unije po letu 2034, da se pokrijejo potrebni odhodki in omogoči upravljanje ukrepov, ki niso zaključeni do konca programa.
4. Finančna sredstva iz odstavka 1 tega člena in zneski dodatnih sredstev iz člena 5 se lahko uporabijo tudi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje programa, kot so dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, korporativni informacijskotehnološki sistemi in platforme ter dejavnosti informiranja in vidnosti, vključno s korporativnim komuniciranjem o političnih prednostnih nalogah Unije, ter za vso drugo tehnično in upravno pomoč ali odhodke, povezane z zaposlenimi, ki jih ima Komisija pri upravljanju programa.↓

Člen 5

Dodatna sredstva

1. Države članice, institucije, organi in agencije Unije, tretje države, mednarodne organizacije, mednarodne finančne institucije ali druge tretje strani lahko zagotovijo dodatne finančne ali nefinančne prispevke za program. Dodatni finančni prispevki so zunanji namenski prejemki v smislu člena 21(2), točka (a), (d) ali (e), ali člena 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Sredstva, dodeljena državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo dajo na voljo za program. Komisija ta sredstva izvršuje neposredno ali posredno v skladu s členom 62(1), točka (a) ali (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Takšna sredstva se dodajo znesku iz člena 4(1) te uredbe. Takšna sredstva se uporabijo v korist zadevne države članice. Kadar Komisija za dodatne zneske, ki so tako dani na voljo za program, ne sklene pravne obveznosti v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, se lahko ustrezni zneski, za katere niso sklenjene obveznosti, na zahtevo zadevne države članice prerazporedijo nazaj v enega ali več zadevnih izvornih programov.

Člen 6

Alternativno, kombinirano in kumulativno financiranje

1. Program se izvaja v sinergiji z drugimi programi Unije. Ukrep, ki je prejel prispevek Unije iz drugega programa, lahko prejme tudi prispevek v okviru tega programa. Za ustrezni prispevek se uporabljajo pravila zadevnega programa Unije, lahko pa se za vse prispevke uporablja enoten sklop pravil in se sklene ena sama pravna obveznost. Če prispevek Unije temelji na upravičenih stroških, kumulativna podpora iz proračuna Unije ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa in se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.

2. Postopki dodeljevanja v okviru programa se lahko izvedejo skupaj v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja s strani držav članic, institucij, organov in agencij Unije, tretjih držav, mednarodnih organizacij, mednarodnih finančnih institucij ali drugih tretjih strani (v nadaljnjem besedilu: partnerji v skupnem postopku dodeljevanja), če je zagotovljena zaščita finančnih interesov Unije. Za take postopke se uporablja enoten sklop pravil in se sklene ena sama pravna obveznost. V ta namen lahko partnerji v skupnem postopku dodeljevanja dajo sredstva na voljo programu v skladu s členom 5 te uredbe ali pa se lahko pooblastijo za izvajanje postopka dodeljevanja, po potrebi v skladu s členom 62(1), točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. V skupnih postopkih dodeljevanja lahko komisijo za ocenjevanje iz člena 153(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 sestavljajo tudi člani, ki so predstavniki partnerjev v navedenem postopku.

Člen 7

Izvajanje in oblike financiranja Unije

1. Program se izvaja v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 v okviru neposrednega upravljanja ali v okviru posrednega upravljanja s subjekti iz člena 62(1), točka (c), navedene uredbe.
2. Financiranje Unije se lahko zagotovi v kateri koli obliki v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, zlasti kot nagrade, javna naročila in nefinančne donacije.

Člen 8

Upravičenost

1. Do financiranja Unije so upravičene samo dejavnosti, s katerimi se uresničujejo cilji iz člena 3.
2. V programih dela iz člena 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 se lahko podrobneje opredelijo merila za upravičenost iz te uredbe ali določijo podrobnejša merila za upravičenost za določene ukrepe, da se zagotovi uresničitev ciljev iz člena 3 te uredbe.

Člen 9

Stopnje sofinanciranja

Najvišja splošna stopnja sofinanciranja Unije, ki se lahko uporabi v programu, ne presega **[86]** %. Preostalo financiranje in dodatne vire, ki niso proračun Unije, zagotovi Litva.

Člen 10

Program dela

1. Program se izvaja s programi dela iz člena 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Programi dela se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2).
2. Programi dela odražajo veljavni načrt razgradnje, ki se uporablja kot izhodišče za spremljanje in ocenjevanje programa.

Člen 11

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, ko v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali to zahteva navadna večina članov odbora.

Člen 12

Razveljavitev

Uredba (EU) 2021/101 se razveljavi z učinkom od 1. januarja 2028.

Člen 13

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo ukrepov, začeti na podlagi Uredbe (EU) 2021/101, ki se še naprej uporablja za zadevne ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med programom in ukrepi, sprejetimi v okviru Uredbe (EU) 2021/101.

Člen 14

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2028.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Svet

predsednik/predsednica

PRILOGA

V okviru specifičnega cilja iz člena 3(3) so zajete dejavnosti, vključene v načrt razgradnje, ki ga je Litva predložila v skladu z Uredbo (EU) št. 1369/2013, in njegove poznejše revizije, zlasti naslednje:

(I) Demontaža reaktorskih jaškov:

- (1) dokončanje demontaže in dekontaminacije zgornjih in spodnjih območij (t. i. območij R1 oziroma R2);
- (2) dokončanje demontaže bobnastih separatorjev pare;
- (3) reaktorski sredici (t. i. območje R3):
 - (a) projektiranje in licenciranje tehnologije za demontažo;
 - (b) nameščena in delujoča oprema za demontažo;
 - (c) demontaža in dekontaminacija osrednjega območja reaktorskih jaškov v skladu z načrtom razgradnje; napredek je treba meriti s količino in vrsto odstranjenih materialov ter metodologijo prislužene vrednosti;
 - (e) delujoče začasno skladišče reaktorskih odpadkov;

(II) Izvajanje programa rušenja objektov. Napredek v zvezi s tem ciljem je treba meriti glede na količino porušenih objektov in z metodologijo prislužene vrednosti.

- (III) Učinkovitost programa razgradnje jedrske elektrarne Ignalina (JEI) se optimizira, zlasti s sorazmernim zmanjšanjem in reorganizacijo vključene delovne sile (zaposlenih). Glede na načrtovane dejavnosti demontaže in odločitev JEI, da celotno demontažo osrednjih območij reaktorskih jaškov odda v zunanje izvajanje, se število delavcev, vključenih v dejavnosti razgradnje, zmanjša za tretjino v primerjavi s številom zaposlitev v ekvivalentu polnega delovnega časa (EPDČ) ob koncu leta 2024. Zaposlenim, ki jih zadevata reorganizacija in postopek oddaje v zunanje izvajanje, se lahko po potrebi ponudi ciljno usmerjen dostop do priložnosti za preusposabljanje, izpopolnjevanje in prezaposlitev. Napredek se meri glede na posebne ključne kazalnike smotrnosti, odobrene v izvedbenih programih dela.
- (IV) Varno ravnanje z odpadki, nastalimi pri razgradnji, in odpadki, nastalimi v preteklosti, do skladiščenja ali odlaganja (odvisno od kategorije odpadkov), vključno z dokončanjem infrastrukture za ravnanje z odpadki in plitvega odlagališča. To je treba dokončati v skladu s končno revizijo načrta razgradnje. Napredek je treba meriti s količino in vrsto varno skladiščenih ali odloženih odpadkov ter metodologijo prislužene vrednosti.
- (V) Zmanjšanje radioloških nevarnosti. Napredek je treba meriti z ocenami varnosti dejavnosti in objekta, opredelitvijo načinov, ki bi lahko privedli do morebitnih izpostavljenosti, ter oceno verjetnosti in obsega morebitnih izpostavljenosti.

Specifični cilj iz člena 3(3) ne zajema odlaganja izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov v globoko geološko odlagališče in financiranja za izgradnjo globokega geološkega odlagališča.
